

En virkelighet media fortier

Det norske folk blir ført bak lyset. Politikere og sentrale media fortier omfattende korrupsjon og maktmisbruk - forhold som Fampo¹ arbeider for å opplyse om og motvirke.

Ytringsknebling på norsk

Den 06.09.00 gikk det andre programmet i Radio Modums serie *Det skjulte Norge* på luften. Påfølgende dag kommenterte Bygdepostens redaktør, Irene Mjøseng, det som ble sendt i *Det skjulte Norge*, i en lederartikkel. Neste dag ble hun oppringt av avisens styreformann. Han kunne meddele at han hadde mottatt to negative henvendelser angående Mjøsengs lederartikkel. På spørsmål om hvem disse henvendelsene var fra, kunne ikke styreformann Bjørn Larssen svare på det, kun opplyse om at henvendelsene var fra eksternt hold. Mjøseng oppfattet styreformannen klart dit hen at hun ble pålagt å ikke trykke flere artikler eller ledere av samme karakter. Hun fant det at styreformannen forsøkte å stanse omtale av visse forhold, til ikke å overensstemme med de retningslinjer en ansvarlig redaktør skal følge, og kommenterte styreformannens inngrep i lederartikkelen *Ytringsfrihetens pris* 12.09.00.

13. september 2000 ble Mjøseng suspendert fra sin stilling som redaktør. 31. oktober ble hun oppsagt med øyeblikkelig virkning. Til Drammens Tidende sa Larssen at Bygdeposten valgte å suspendere henne av hensyn til hennes egen sikkerhet; Larssen uttalte at hun selv sa at hun var i reell fare fordi hun hadde ytret seg for meget(!)

Mjøseng gikk til sak for usaklig oppsigelse. I rettssaken var Bygdepostens begrunnelse for oppsigelsen en annen: Hovedpunktet var at Mjøseng ikke var villig til å innordne seg mediebedriftens grunnsyn, som innebar at Bygdeposten skulle drives etter lokalavis-konseptet, og at hun hadde bekreftet dette på styremøtet 10. oktober. Referat fra møtet viser at det er falsk forklaring.

"Retten er enig med saksøkte i at hun derved har fraveket avisens redaksjonelle grunnlag idet dette emne ikke er sammenfallende med det lokalaviskonsept hun som redaktør i Bygdeposten er bundet av," anførte dommer Hagelund i Drammen byrett. Dette er en overkvalifisert absurditet. At en avis drives etter et lokalaviskonsept, vil si at den skal være god på lokalt stoff, ikke at visse emner er utelukket. Dessuten hadde de aktuelle artiklene lokal tilknytning, f.eks. gjennom organisasjonen Fampo, registrert med adresse Solumsmoen. Dommeren understreket at Mjøseng fortsatte å trykke de aktuelle artiklene og lederne til tross for oppfordring fra avisens styreformann om å la dette være. Dommeren hadde tydeligvis ikke fått med seg at det er redaktøren som er ansvarlig for avisens innhold.

Mjøseng påkjærte slutningen. Borgarting lagmannsrett måtte gå mot byretten på alle punkter. Det betød imidlertid ikke at Mjøseng fikk medhold; Borgarting hadde sin egen vri. Lagmannsretten skriver i sin slutning at det fremstår som "åpenbart at Mjøseng er blitt påvirket av Hiåsen [Fampos leder] og/eller FAMPO i den grad at det kan reises berettiget mistanke om ikke denne påvirkning har hatt innvirkning på hennes redaksjonelle linje og

---

¹ Folkeaksjonen mot maktmisbruk, politistat og overgrepskultur - <http://www.fampo.info>. Forkortelsen var frem til oktober 2007 "FAMPO", noe som går igjen i sitater som er brukt her.

dermed på hennes uavhengighet." Lagmannsretten forsøkte ikke å begrunne at redaktøren hadde latt seg påvirke, men hevdet at det var "åpenbart". Åpenbaring som rettslig grunnlag...

La oss se nærmere på hva som ble publisert i Bygdeposten før redaktøren ble besørget fjernet. Artikkelen *Tvangsinnlagt uten grunn* omhandlet en kvinne fra Bærum som ble hentet i sitt hjem og bragt til Blakstad sykehus tre ganger uten at innleggelseserklæring forelå. I artikkelen *Den siste sovjet-staten* skrev redaktøren om at Sunnmøre politikammer krevet mentalobservasjon av Kåre Torvholm og Oddmar Remøy. Kåre Torvholms avdekning av omfattende økonomisk kriminalitet skal vi komme tilbake til senere.

Der var utarbeidet siktelse mot Oddmar Remøy og Kåre Torvholm for å ha fremsatt trusler og å ha opptrådt truende overfor lensmannen på Herøy. I artikkelen *Vil ha justismord* 27. april 2000 viste Mjøseng til en artikkel i avisen *Fiskaren* 19. april. Der kom det frem at påtalemakten påberopte seg en journalist som vidne. Vedkommende journalist vedgikk senere (i en lydbåndtapet samtale) at han ikke var til stede i det aktuelle rommet, og at han heller ikke hadde overhørt samtaler - heller ikke de samtaler påtalemakten hadde vist til i *Fiskaren*. Følgelig dreide det seg om et falskt grunnlag for siktelse.

"Bygdepost-saken" er hovedtemaet i rapporten *Ytringsfrihetens pris i Det skjulte Norge*.² Dag Hiåsen påviser at to rettsinstanser underslo fremlagte dokumentbeviser fra saksøker, et klart brudd med norsk lov. Rapporten kler også av løgner om saken plantet av *Drammens Tidende* og generalsekretær Nils E. Øy i Norsk Redaktørforening.

I lederen *Radio med mening* (om Radio Modums serie *Det skjulte Norge*) 22.06.00 skrev Mjøseng: "Tre nærradioer som har begynt å bruke sendetid på disse saksforholdene har blitt fratatt konsesjonen tvert. En av dem var studentradioen i Tromsø." Med bistand fra norsk rettsvesen ble også avslørende journalistikk i Bygdeposten stanset.

Psykiatri en diktaturstat verdig

Norge er det landet i Europa som tvangsinnlegger flest mennesker i forhold til folketallet. Årlig blir ca. 10.000 nordmenn tvangsinnlagt. En analyse SINTEF gjorde i 1996, viste at om lag 45 prosent av alle innleggelse i norsk psykiatri skjer ved bruk av tvang. For andre land i Europa utgjorde tvangsinnleggelsene mellom 5 og 15 prosent. Tallene bygget for Norges del imidlertid kun på en beregning og ikke på eksakte tall. Fordi mange sykehus ikke rapporterer om tvangsinnleggelse, finnes der ikke god statistikk over antall tvangsinnleggelse.

I en del andre land har man en rettsinstans som tar stilling til legens begjæring om tvangsinnleggelse før innleggelsen. Det har vi ikke i Norge; i Norge kan man klage til en kontrollkommisjon først etterat man er innlagt. Da er det ofte svært vanskelig for pasientene å fremme sin sak, bl.a. fordi de er neddopet med medisiner.

Vi har mange eksempler på en ytterst alvorlig form for bruk av psykiatrien i Norge - sykeliggjøring og tvangsbehandling av mennesker som avdekker ulovligheter og maktmisbruk. Det mest velkjente eksemplet er Juklerød-saken. Arnold Juklerød ble tvangsinnlagt ved Gaustad sykehus i 1971 med diagnosen *kverulant paranoia*. I følge legene ved Gaustad hadde Juklerød "ukorrigerbare paranoide vrangforestillinger" om at lokale

---

² Se <http://www.fampo.info/ytringsfriheten.pdf>.

myndigheter brøt loven i forbindelse med en skolenedleggelse. Som Trond Skaftnesmo senere kunne dokumentere - og som departementet innrømmet i 1995 - var Juklerøds "vrangforestillinger" sanne. Til tross for dette ble diagnosen aldri slettet.

En av de som er blitt fremstillet som psykisk syk og tvangsinnlagt, er diplomaten og juristen Synnøve Fjellbakk Taftø. Taftø har skrevet boken *Skjoldmøysagaen* (kan leses på Fampos sider), hvor hun skriver om sine erfaringer fra den norske utenriksstjenesten.

Sunnmørspolitiets ønske om mentalobservasjon av Kåre Torvholm og Oddmar Remøy er omtalt over. I Oddmar Remøys tilfelle er begrunnelsen for at han skulle tvangsinnlegges, meget talende. Bjørn Martin Aasen, kommunelege i Herøy og tidligere statssekretær i Gro Harlem Brundtlands regjering, skrev følgende som begrunnelse for å tvangsinnlegge Remøy: "*Han hører til eit sivilt nettverk av både lokal, nasjonal og internasjonal tilknytning som har til formål å avdekke kriminelle ting som foregår i det offentlege for å få ting over i meir produktiv lei. Etter mi meining er krava i lph 3 innfridde*". Her er 'lph 3' forkortelse for daværende lov om psykisk helsevern, § 3.

På Fampos sider kan man lese rapporten *Menneskerettigheter - Rettssikkerhet - og Psykiatri*, som Dag Hiåsen skrev i forbindelse med behandlingen av ny psykiatrilov i 1999. Rapporten tar bl.a. for seg kontrollkommisjonene, som skal ivareta de innlagtes rettssikkerhet. I 1997 ble 9.651 mennesker tvangsinnlagt i Norge. Antallet klager som de psykiatriske kontroll- og klageinstanser gav medhold til, var 49 - færre enn antallet kontrollkommisjoner i Norge (57)!

De senere år har bruken av ADHD-medisiner blant barn og unge skutt i været; bruken er tidoblet siden 1996. FNs narkotikaorgan har uttrykt bekymring for den sterke økningen i Norge, som er enestående i europeisk sammenheng³. Ritalin har vært det mest kjente og brukte preparatet mot ADHD. Disse pillene inneholder metylfenidat, et sentralstimulerende narkotikum som nesten er identisk med amfetamin. De siste årene har der i tillegg kommet nye preparater som Concerta og Strattera. På <http://www.fampo.info/adhd.html> kan man lese mere om spørsmål knyttet til bivirkninger og alternativer.

Barnevern

Forsker Joar Tranøy har skrevet en rapport for Universitetet i Stockholm, hvor han ser på metodebruken til sakkyndige psykologer i barnevernssaker. Tranøy gjennomgikk de sakkyndiges arbeide i 37 saker hvor foreldre tok kontakt, og fant en rekke metodiske mangler.

Manglende kildekritikk: I 32 av de 37 utredningene forekom manglende kildekritikk av ulik karakter og omfang. Konklusjonen i 18 sakkyndige utredninger henviste til annenhånds-opplysninger innhentet fra barnevernets rapporter. I 16 sakkyndige utredninger forekom opplysninger som var basert på sladder og rykter, "bekymringsmeldinger". Ikke-kontrollerte opplysninger er ukritisk gjengitt som fakta i 18 saker. Dekontekstualisering forekom i 28 av de 37 rapportene. Dekontekstualisering kan blant annet dreie seg om å underslå opplysninger i forbindelse med personbeskrivelser. Dekontekstualisering kan også bestå i at den sakkyndige tar deler av en tekst eller en handling ut av dens sammenheng og dermed hindrer leseren i å forstå sammenhengen.

---

³ Dokument 2 27. februar 2006

Tranøy fant også gjengivelsesfeil som rammer biologiske foreldre, og tendensiøse fremstillinger. Et eksempel på en tendensiøs fremstilling er følgende utsagn fra en rapport: *"Far opptar for eksempel hele spisebordet med sine hobbyaktiviteter og det er svært uryddig og til dels skittent i huset."* Den sakkyndige observerte dette kun i kort tid (15 min. i følge biologiske foreldre). I følge foreldre og naboer var det vanlig at barna deltok i hobbyarbeidet, som var bygging av modellfly. Den sakkyndige hadde ikke undersøkt dette.

Tranøy tar opp flere svakheter ved rettssikkerheten i barnevernssaker. Barnevernutrederens utredning kan sammenlignes med en politiefterforskers oppgave; begge skal finne frem til de faktiske forhold. Det skal taes stilling til om tiltalte frifinnes eller dømmes, eller om barnet skal fjernes fra sin familie.

Politiutrederens rolle er nøye regulert i straffeprosessloven og forskrifter. I barnevernssaker er dette helt annerledes. Der mangler helt regler for innhenting av informasjon. Den enkelte barnevernsarbeider avgjør fritt om samtaler med impliserte tas over telefon eller ved personlig fremmøte. I stor grad blir telefon brukt. Man får ikke lest opp det saksbehandler skriver ned, og opplysningene blir ofte nedskrevet uten at der stilles et eneste kontrollspørsmål.

I barnevernssaker bygges der ofte på anonyme meldinger. Disse vil det være umulig å forsvare seg mot, fordi man ikke vet hvem kilden er, om kilden er troverdig, om kilden har førstehånds kunnskap, eller bare har hørt mer eller mindre løse rykter, om kilden står i et motsetningsforhold til foresatte osv.

Sakkyndige oppnevnes av barnevernet, uten forutgående kontakt med den private part. Ofte brukes sakkyndige satt opp på lister utarbeidet av barnevernet, eller med nær tilknytning til barnevernet. Psykologer som har flere sakkyndige oppdrag i barnevernssaker, opptrer ikke sjelden på møter med barnevernet uten at den private part er til stede, og får svært ensidig informasjon. Slik får man i utgangspunktet negative synspunkter på den private part før utredningen er påbegynt, og sakkyndige kan dermed bygge på faktisk galt grunnlag.

Et annet problem er psykologenes hyppige hattebytter i barnevernssaker. Sverre Kvilhaug har lang erfaring som advokat i barnevernssaker og regnes i Norge som en markert kritiker av sakkyndiges rolle i barnevernssaker. Kvilhaug reiser spørsmålet om kravet til rettferdig rettergang oppfylles:

"Menneskerettskonvensjonens artikkel 6 foreskriver at enhver har krav på rettferdig rettergang. Dette gjelder også i barnevernssaker i fylkesnemnd og domstoler vedrørende omsorgsovertakelse av barn, tilbakeføring og samvær. Psykologene har i disse sakene en svært spesiell rolle. De betales av barnevernet for å være med og avgjøre sakene. Slik skifter de stadig hatter. Omfang og økonomisk betydning for ganske mange psykologer er slik at det er rimelig å spørre om psykologenes rapporter, men også deres stemmegivning, påvirkes av deres økonomiske interesse av å sikre nye oppdrag for barnevernet. Underlig nok synes problemstillingen hittil ikke å ha plaget fylkesnemndlederne, domstolene eller departementet. I straffesaker ville et tilsvarende hattebytte aldri ha blitt akseptert og ikke engang funnet på."

Kvilhaug utdyper dette slik:

"Jeg skal illustrere omfanget: En psykolog i Nordfjordeid opplyste i 2001 at hun hadde hatt cirka 40 saker som betalt sakkyndig for barnevernet og cirka 50 saker som sakkyndig medlem av to forskjellige fylkesnemnder. Vel ett år senere hadde hun hatt ytterligere elleve oppdrag

for barnevernet og fem for fylkesnemnd, hun hadde dessuten vært fagkyndig meddommer i herredsrett. Kan man ha tillit til at en psykolog som har så mange oppdrag for barnevernstjenester som forannevnte tilfelle viser, av stor økonomisk betydning for vedkommende psykolog, vil gi eller er i stand til å gi den private part i en barnevernssak en saklig og rettferdig behandling? Vil ikke de fleste tro at slike psykologer gir barnevernet medhold i bortimot 100 prosent av sakene, og er det ikke nettopp det disse psykologene i praksis gjør? Er det noen som tror at en psykolog som stemmer mot barnevernet, har særlig mulighet for å få et oppdrag for barnevernet senere?"

Et eksempel kan tjene som illustrasjon på hvorledes mange sakkyndige psykologer opptrer i barnevernssaker. Cand. jur Herman Berge fant ved søk på Lovdata følgende mønster hos en sentral psykolog tilknyttet FOSAP (Forum for sakkyndige psykologer):

"Ved en gjennomgang av de 33 avgjørelser som jeg fant på Lovdata, finner man ingen avgjørelser hvor Poulsson ikke har konkludert til fordel for sin oppdragsgiver. Man kan dermed trygt konkludere med at Poulsson konsekvent konkluderer i tråd med oppdragsgivers ønsker og syn. Poulssons arbeid har derved - etter mitt syn - overhodet ingen verdi som fagmateriale, og er - slik det fremstår - naturlig nok uegnet - og endog skadegjørende - i barnevernssaker."

På Fampos sider kan man lese en artikkel om en av våre mest beryktede barnevernssaker - "Svanhild-saken". Som privat oppnevnt sakkyndig kunne Joar Tranøy påvise overfor Hålogaland lagmannsrett at sakkyndig Trond Skjæveland hadde gjengitt sentrale vidner feil. Dette ble ikke nevnt i lagmannsrettens dom. Dermed har lagmannsretten lagt skjul på sannheten og begått et alvorlig lovbrudd.

Økonomisk kriminalitet og skjulte nettverk i fiskerinæringen

I boken *Fragler - finst dei?* (<http://www.fampo.info/fragler.html>) skriver tidligere stortingsrepresentant Marie Lovise Widnes (SV) om grupperinger som styrer på siden av demokratiets spilleregler. Widnes beskriver hvorledes Stortinget ble feilinformert da det innførte karensdager for fiskere, en ordning som bestod frem til 1987. Fiskere som stod på for å påvise dette, fikk ingen støtte fra Norges Fiskarlag. Tvert imot gir boken et innblikk i en organisasjon som benytter seg av trening og represalier som f.eks. eksklusjon.

Om fiskernes pensjonsordning skriver Widnes: "Når ein då i rekneskapa, finn milliardstore minuspostar på inntektssida, som ingen gjev forklåring på, og andre merkjelege måtar å føre rekneskapa på, og veit at revisjonen har godteke det utan å mukke, vert ein etterkvart noko tvilande til heile rekneskapsførselen." I strid med fondsloven stod fiskernes pensjonsmidler på lavrentekonto i en tid med svært høye markedsrenter. Widnes stiller spørsmålet om penger fra fiskernes trygdeordninger er gått til å finansiere e-tjenesten⁴.

I boken beskriver Widnes det arbeide Kåre Torvholm (1941 – 2000) fra Herøy gjorde for å avdekke svartfiske og underslag mht. fiskernes trygdeordninger. Torvholm var en av de som

---

⁴ Også tidligere statssekretær Oddmund H. Hammerstad tar opp dette i avsnittet *Stay behind i fiskarlag og bonde- og småbrukarlag* i boken *Oppgjør med maktspill og overgrep i de hemmelige tjenestene*.

ble ekskludert fra Norges Fiskarlag. Han var også ekstern veileder for Torstein L. Hansens hovedoppgave om økonomisk kriminalitet i norsk fiskerinæring, ved Universitetet i Tromsø.

I avsnittet *God dag mann økseskaft - på Stortinget* skriver Widnes om et tilfelle da hun tok opp forhold Torvholm hadde gjort henne kjent med, i Stortingets spørretime. I februar 1993 stilte Widnes et spørsmål til daværende justisminister Grete Faremo. Widnes stilte et prinsipielt spørsmål om politiet var fritatt for å efterforske saker som gjelder fiskeriforvaltningen. Bakgrunnen var at lensmannen i Herøy hadde vegret seg for å ta imot anmeldelse eller drive etterforskning da Kåre Torvholm leverte en anmeldelse. Den som leser svarene Faremo gav på oppfølgende spørsmål fra Widnes, ser klart hvorledes justisministeren forholdt seg til de forhold som Kåre Torvholm la frem dokumentasjon om.

Sunnmørsposten trykksatte 17.07.01 artikkelen *No skulle Kåre ha levd*. I den skrev journalist Kjetil Haanes bl.a. følgende: "Siste året har det nesten ikkje gått ei einaste veke utan at nye fiskefusksaker har dukka opp. Tilliten til norsk fiskerinæring er på botnivå." Og lengre uti artikkelen: "Fleire aktive fiskarar har også teke kontakt med meg og sagt at "hadde du berre visst kor rett han Kåre hadde", og ein tidlegare sentral fiskeripolitkar og Torvholm-kritikar måtte til slutt vedgå at "han Kåre hadde visstnok mykje rett, likevel."

Under avsnittsoverskriften *Åtvara journalistar* bekjentgjorde Haanes at pressedekning av Torvholms avdekningsarbeide ble stanset: "Historia dømer, og domen kan vere nådelaus, ikkje minst for dei som vert avslørte for å ha spelt med falske kort. Enkelte av desse går i dag litt stille i dørene, mellom anna dei som i si tid kontakta journalistar og kom med råd om at journalistane måtte halde seg vekke frå Kåre Torvholm. Viss ikkje, ville dei verte sett på som useriøse og få problem med å skaffe seg informasjon vart det sagt."

Politikerne er informert

Samtlige stortingspartier er blitt kontaktet fra Fampos side. Fjerde september 2004 sendte Erik Strand, styremedlem i Fampo, et åpent brev til medlemmene av Stortingets justiskomite. I brevet tok Strand bl.a. for seg "Bygdepost-saken" og misbruk av psykiatrien Daværende komitéleder og nuværende justisminister Knut Storberget bekreftet i en e-post at han hadde lest det åpne brevet! I tillegg har samtlige av dagens stortingsrepresentanter mottatt *Åpent brev til stortingskandidatene i 2005*. De folkevalgte er gjort kjent med grov korrupsjon.

Tidligere justisminister Odd Einar Dørum kan forutsettes å være spesielt godt kjent med hva Fampo kan dokumentere, ettersom Fampo stilte til et møte med Dørum's representerende i Justisdepartementet 31.08.04. Forut for møtet hadde flere av Dørum's partifeller avslørt seg selv grundig i en debatt på Venstres debattforum på internett, *Talerstolen*. Denne debatten startet med et innlegg 05.02.04. I innlegget kommenterte Erik Strand et brev hvor Venstres organisasjonssjef Runolv Stegane kom med flere personangrep mot Fampos leder Dag Hiåsen. Stegane undertegnet brevet som varaordfører i Sigdal kommune, hvor Hiåsen er bosatt. Strand kommenterte også "Bygdepost-saken" og hvilken opptreden Hiåsen var blitt møtt med fra kommunalt hold.

Stegane kvitterte raskt med et innlegg spekket med usanne påstander, deriblant påstander om Bygdepost-saken. I følge Stegane opptrådte Hiåsen som prosessfullmektig og advokat i saken og møtte ikke opp i den avgjørende rettsforhandlingen. Både påstanden om at Hiåsen opptrådte som advokat og prosessfullmektig, og at han ikke møtte i retten, er blank løgn.

Videre skrev Stegane at Bygdepostens redaktør ganske ukritisk gjengav påstander fra Hiåsen med flere (uten å gi eksempler).

Stegane kunne meddele at han var mildt sagt lite imponert over rapporten *Ytringsfrihetens pris i Det skjulte Norge*, som i flg. Stegane oste med fantasifulle historier om f.eks. overvåkning. For ordens skyld var overvåkning ikke et tema i den utgaven av rapporten som Stegane hadde mottatt. Stegane avsluttet debattrunden for egen del med følgende kraftsalve om Bygdepost-saken: "Dette er en trist historie som kunne vært unngått dersom hun [Bygdepostens redaktør] ikke hadde latt seg hjernevaske av personer som opptrer som relegiøse fanatikere med monopol på den rette lære. Det er trist å se at Erik Strand, cand. scient (iflg. Hiåsen) går i samme fella."

I et åpent brev til Lars Sponheim bad Strand Venstre-lederen om å ta avstand fra påstandene Venstres organisasjonssjef hadde satt frem om "Bygdepost-saken". Sponheim besvarte ikke brevet selv, men Venstres generalsekretær Terje Breivik skrev et god dag mann økseskaft-svar. Lars Sponheim og partiet Venstre har ikke villet ta avstand fra grove usannheter Venstres organisasjonssjef satte frem om en alvorlig rettssak på partiets internettsider.

I begynnelsen av august 2004 la Strand ut *Åpent brev til Odd Einar Dørum* som debattinnlegg på Talerstolen. Samme dag kom en replikk fra Dørums politiske rådgiver Marit Meyer. Hun meddelte at det åpne brevet allerede var mottatt i Justisdepartementet, og at Fampo i nær fremtid ville bli invitert til et møte i justisdepartementet.

Efter telefonsamtaler om passende møtetidspunkt mottok Fampo en e-post med følgende melding: "Statssekretær Rita Sletner og politisk rådgiver Marit Meyer kan ta imot dere 31. august kl. 1300 - 1400". Fampo stilte til møtet den 31. august og ble meddelt at Rita Sletner allikevel ikke kunne stille, og at møtet pga. presset tidsskjema ville vare noe kortere. For justisdepartementet stilte de politiske rådgiverne Marit Meyer og Kjersti M. Høgestøl samt en representant for politiavdelingen.

Selv om møtet varte i under 40 minutter, rakk Fampo å gå gjennom diverse alvorlige forhold - og å overrekke *Ytringsfrihetens pris i Det skjulte Norge*. Fampo sørget for å feste hele møtet til lydbånd, inklusive en forsikring om at Fampo ville motta skriftlig tilbakemelding fra departementet med utgangspunkt i rapporten.

Ett år senere, 31. august 2005, var intet svar kommet fra Justisdepartementet. Da skrev Strand et nytt innlegg på Talerstolen. Det hadde overskriften *Gratulerer med dagen*. Strand viste til møtet i Justisdepartementet og løftet om en skriftlig tilbakemelding. Strand understreket at løftet om tilbakemelding var blitt tatt opp på lydbånd.

Av tre korte replikker gjengis følgende svar fra Marit Meyer: "Jeg var da den person i justisdepartementet som hadde møtet med FAMPO i fjor. Og jeg kan jo fortelle at det ikke på noe tidspunkt ble opplyst at møtet ble tatt opp på teip. Noen mikrofon så jeg heller ikke." Det som Strand efterlyste - tilbakemelding med utgangspunkt i overrakt dokumentasjon - hadde Meyer intet å meddele om. Tilbakemelding kom aldri fra departementet...

Ran og nøytralisering

Ran og nøytralisering. - *Stat i staten-klanens velferdsstat*⁵ er tittelen på en rapport hvor Dag Hiåsen tar for seg et bredt spekter av forhold i Norge. Søkelyset rettes mot ikke-rettsstatlige forhold som årsak til økende fattigdom. I stor skala overføres penger og realkapital over på få hender via ulike arrangementer. I rapporten siterer Hiåsen omfattende fra aviser og debattprogrammer og påviser at de forklaringer vi blir servert angående fattigdomsproblematikk og andre alvorlige temaer, ikke overensstemmer med fakta.

Rettsvesenet er ett av feltene rapporten tar opp. *Domsstolene er livsfarlige for vanlige folk* var overskriften på en artikkel i Økonomisk Rapport 02/1998. Artikkelen ble innledet som følger: ”Skremmende er virkeligheten Økonomisk Rapport har avdekket (...)” - Ytterligere fra de innledende linjer: ”Dommerne dømmer i hytt og vær.” ”De misforstår lover (...), forstår ikke hva saken dreier seg om eller lar sympati gå foran fornuft når de dømmer.”

Under overskriften *Livsfarlige rettsaker* var følgende tekst innrammet: ”Skremmende er vår konklusjon etter å ha gjennomgått så godt som alle dommer ved Borgarting Lagmannsrett i fjor. **Vanlige mennesker har ingen rettsikkerhet, men risikerer å bli flådd for opptil en halv million kroner på bagatell-saker** [vår uth.]. Hvis du ikke passer deg, er du den neste.”

Den beskrivelsen Økonomisk Rapport gir, stemmer dessverre altfor godt. Fritz Moen ble først etter sin død frifunnet for drap han ikke kunne ha begått. Liland-saken er en tilsvarende skamplett på det norske rettsvesen. Og til tross for at ”bevisene” for at Fredrik Fasting Torgersen stod bak et grotesk seksualdrap i Oslo i 1958, for lengst er diskreditert, ble begjæringen om gjenopptagelse av saken avslått. Tidligere forlagssjef Andreas Skartveit uttrykte det treffende da han i kronikken *Råte i den norske rettsstaten* (Aftenposten 06.07.98) skrev, etter å ha ramset opp flere stygge saker: ”**Det alvorlege med desse feila er kanskje ikkje først og fremst at dei er så mange. Det alvorlege er at dei er så stygge. Og det verste er at det kanskje er råd å sjå mønster i feila.**”

Mange som har kontaktet Fampo, har blitt utsatt for det norske rettsvesenet. Saker hvor Fampo har mottatt dokumenter, viser en rettsløshet i et skremmende omfang. Det omfatter saker hvor mennesker har måttet selge huset som en følge av rettslige arrangementer. En stygg sak som kan nevnes spesielt, omhandler tvangssalget av Nils T. Koppens eiendom for 350 000 kroner. Eiendommen ble senere parsellert og solgt for 16 millioner. Mange har også opplevet at deres egen advokat har gått motpartens ærend. I en egen samlemappe på internett⁶ finner man diverse jurister som opptrer ikke-rettsstatlig.

En sak som belyses i flere artikler på Fampos sider, er saken mot homøopat Atle Johan Løvaas. I artiklene redegjør Hiåsen i detalj for hvorfor saken kan beskrives som en hekseprosess fra påtalemyndighetens side. Løvaas ble frifunnet for brudd på lov om alternativ behandling i Gulating lagmannsrett. Da påtalemyndigheten anket til Høyesterett, avviste Høyesterett saken fordi tiltale ikke var reist av rett påtalemyndighet (dette ble påpekt fra Løvaas' side allerede innledningsvis i saken). I et oppslag med overskriften *Polititabbe avslørt* 15.04.07 siterte journalist Eir Stegane i Bergens Tidende (BT) førstestatsadvokat Walter Wangberg på at ”dommene mot Atle Johan Løvaas” var blitt opphevet av Høyesterett. Innbyggerne i byen hvor Løvaas har sin praksis, ble dermed fortalt at der forelå en dom mot

⁵ Se <http://www.fampo.info/klanen.pdf>.

⁶ <http://www.fampo.info/juristopptreden.html>

Løvaas, som ble opphevet pga. en polititabbe - med de konsekvenser en slik fremstilling har for Løvaas. Wangberg presenterte også flere løgner i samme artikkel. BT har avvist å ta inn Hiåsens tilbakevisning av den fremstillingen avisen har trykket i *Polititabbe avslørt* - til tross for at Hiåsen påpekte de strafferettslige konsekvenser av uriktige erklæringer, både for Bergens Tidende og Walter Wangberg.

Hiåsen sendte en anmeldelse som ble henlagt av *Spesialenheten for politisaker*. I begrunnelsen for henleggelsen ble ikke innholdet i artikkelen i BT - som anmeldelsen gjaldt - nevnt med et ord. Henleggelsen ble påklaget til riksadvokat Tor-Aksel Busch, som også henla saken. Heller ikke han nevnte sakens grunnlag - artikkelen i BT - med et ord!

Rapporten gjengir følgende fra NRK tekst-TV 25.12.05: "Hver tredje arbeidstaker innen pleie og omsorg, skole og barnevern sier at de ikke tør å varsle ledelsen om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Årsaken er frykt for represalier viser den største undersøkelsen til nå i Norge om varslere på arbeidsplassen." Videre: "Represaliene innebærer blant annet å bli frosset ut, fratatt arbeidsoppgaver, ikke få lønnspålegg, og å bli overtallig." Rapporten *Prosjekt Munnkurv* ble utarbeidet på oppdrag fra Norsk sykepleierforbund. Her et kort utdrag fra kommentarer til rapporten avgitt fra tidligere redaktør for magasinet *Psykisk Helse*, Bente Riise, trykksatt i avisen *Dag og Tid* 18.12.04: "Heile 43 prosent av sjukepleiarane fryktar sanksjonar om dei ytrar seg offentleg om tilhøve som gjeld helsa til pasientane. - Halvparten har anten sjølve fått eller sett kollegaer som har fått negative reaksjonar etter å ha teke opp kritikkverdige høve internt. - Avgrensingane i yringsfridom er uakseptable."

Hiåsen gjengir også fra kronikken *Varsling - en risikosport* av professor i medisinsk etikk ved UiO og UiB, Jan Helge Solbakk, trykket i *Morgenbladet*. Solbakk viser til et høringsforslag til nye regler som skal styrke ansattes yringsfrihet, inkludert retten til å ytre seg om kritikkverdige forhold i den virksomhet de arbeider, såkalt *varsling*. Høringsnotatet ble sendt ut av Arbeids- og sosialdepartementet 23.12.05. Departementet skriver:

"Det foreslås en hovedregel som slår fast at arbeidstakere har rett til å uttale seg på egne vegne om forhold som berører virksomheten de arbeider i. Ytringsfriheten skal utøves på en måte som ikke skaper unødig risiko for skade på arbeidsgivers saklige og tungtveiende interesser. Det foreslås også en særregel om retten til å varsle om kritikkverdige forhold. Varslingen skal skje på en forsvarlig måte. Ved varsling til media skal det særlig tas hensyn til om varslingen bygger på et forsvarlig grunnlag, om de forhold det varsles om har allmenn interesse og om arbeidstaker først har varslet internt såfremt dette er hensiktsmessig. Forslagene lovfester gjeldende grenser for yringsfriheten."

Professor Solbakk innleder sine kommentarer til denne gjengivelsen med å vise til at der etter høringsfristens utløp kun var innkommet høringsuttalelse fra 56 av de 176 tilskrevne institusjoner og enkeltpersoner. Han meddeler: "Av de sentrale medisinske og helsefaglige instanser er Statens helsetilsyn den eneste som har uttalt seg. På tross at departementets lovforslag vanskelig kan oppfattes som en styrking av arbeidstakers yringsfrihet eller varslingsrett, men snarere som et forsvarsskrift for arbeidsgivers beskyttelsesbehov i slike situasjoner, har Helsetilsynet ikke funnet grunn til å komme med en eneste kritisk merknad til de forslagene til nye regler som skal erstatte § 2 - 4 i arbeidsmiljøloven."

Solbakk fortsetter: "Som påpekt av professor Henning Jakhelln - en av våre fremste rettslærde på området - vil en lov hvor fokus flyttes fra varslingens objekt til dens subjekt, til spørsmålet om korrekt framreden fra varslers side, bidra til at sistnevntes handlingsmuligheter

begrenses kraftig.” Lovforslaget som angivelig skal styrke varsleres rettsvern, gjør i realiteten det stikk motsatte.

Hiåsen viser til flere eksempler på at mennesker er blitt møtt med ulike former for represalier fordi de har våget å gå ut med forhold som ikke tåler dagens lys. Det vises til trusler fremsatt mot Kåre Torvholm og hans familie (omtalt i Sunnmørsposten). Truslene innebefattet også Torstein L. Hansen og hans familie. Trusler mot Torvholm ble også omtalt i tidligere statssekretær Oddmund Hammerstads bok *Oppgjør*. En grotesk sak er Finne-saken. Arkitekt Eirik Finne ble skviset ut fra sin stilling da han kunne påvise at en vanlig takkonstruksjon er meget brannfarlig.

Også rapporten *Menneskerettigheter - Rettsikkerhet - og Psykiatri* tar for seg årsaker til fattigdom. I *Levekårsundersøkelse blant mottakere av grunnstønad. S.S.B 97/1* kom det frem at psykiatrisk diagnostiserte kom langt dårligere ut enn andre diagnostiserte, både hva gjelder økonomiske forhold og sosiale kriterier. Blant de intervjuede i denne undersøkelsen er det eksempelvis et større antall av de psykiatrisk diagnostiserte som har enten ektefelle eller samboer i lønnet arbeide enn hva tilfellet er for noen av de øvrige diagnostiserte kategorier. Med dette utgangspunkt skulle man forvente at psykiatrisk diagnostiserte i det minste ikke kom dårligere ut enn andre grupper. Dermed er det rimelig å forvente at forholdene for mennesker med en psykiatrisk diagnose er enda dårligere enn det undersøkelsen forteller.

Det angår også deg!

De forhold som er omtalt her, kan bare fortsette så lenge den vanlige kvinne og mann forholder seg passive. Så lenge folk setter seg til ro foran kopekassa, kan de som opptrer som en stat i staten, rolig fortsette. Da kan fortsatt uskyldige mennesker bli utsatt for psykiatrien, barnevernet eller rettsapparatet. Det er i dag ikke kontroversielt å felle en hard dom over en nær fortid da frontal lobotomi og sterilisering av minoriteter ble godtatt. Hvilken dom vil senere generasjoner felle over dagens Norge?

Din innsats kan være med på å gjøre det vanskeligere for ”Staten i staten” å bedrive sitt virke i stillhet. En begynnelse kan være å kopiere og spre denne artikkelen eller flyvebladene som kan skrives ut på Fampos sider.

NB!

Fampo har flere indikasjoner på at folk blir hindret i å lese våre internettsider. Vi har fått flere tilbakemeldinger om at folk ikke får lest visse artikler på siden. Noen har opplevet å først ikke få lest visse artikler på siden, men har fått lese dem etter å ha nevnt dette over telefon. Vær oppmerksom på dette dersom du ikke kommer inn på Fampos sider.

Fampo - 3355 Solumsmoen

Internett: <http://www.fampo.info> e-post: fampo@hotmail.com